

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

ενημερωτικό δελτίο της ελληνικής κοινότητας παρισιού και περιχώρων-bulletin d'information de la communauté hellénique de paris et des environs
ιούνιος-ιούλιος-αύγουστος 2005- no 37- juin-juillet-août 2005

ΤΑ ΝΕΑ ΜΑΣ

Η σχολική χρονιά 2004-5 τελειώνει αφήνοντας πικρή γεύση στη παροικία. Πέρασε με αγωνία για το μέλλον των σχολείων και χωρίς να υπάρχει ακόμη κανένα εγγύριο ότι από δώ και εμπρός θα καλλιερευσει η κατάσταση. Καταργήθηκαν τρεις προπαρασκευαστικές τάξεις αφαιρώντας έτσι τη δυνατότητα σε αρκετά παιδιά να ενσωματωθούν σε εύθετο χρόνο στη κανονική διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και δημιουργήθηκε «τεχνητά» και απερίσκεπτα όξυνση, γύρω από θέματα που δεν έχουν καμιά σχέση με τη παιδαγωγική και την γλώσσα μας, ενώ χρειαζόταν νηφαλιότητα και περίσκεψη για το πώς θα αντιμετωπίσουμε άμεσα και μεσοπρόθεσμα το συνολικό πρόβλημα της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στο Παρίσι και στη Γαλλία γενικότερα. Η ψύχραιμη, μετριοπαθής και συλλογική αντιμετώπιση που έδειξαν οι περισσότεροι από τους ενδιαφερόμενους, εκπαιδευτικοί, γονείς και κοινότητα βοήθησε να φθάσουμε ήρεμα και ομαλά στο τέλος της χρονιάς. Παρέμενε το πρόβλημα «επιβίωσης» του σχολείου Küss του νότιου Παρισιού, όπου τα παιδιά μοιραζόντουσαν σε δύο σχολεία, στο Küss, το νηπιαγωγείο και το δημοτικό και στο Bachelard το γυμνάσιο και το λύκειο. Το κλείσιμο του λυκείου Bachelard, ύστερα από τη διένεξη που προκάλεσαν οι άστοχες ενέργειες ορισμένων γονέων με το διευθυντή του λυκείου, και η απομάκρυνση των τάξεων γυμνασίου και λυκείου δημιούργησε πολλά προβλήματα στους γονείς που είχαν παιδιά σε διαφορετικά επίπεδα, και ήταν υποχρεωμένοι να τρέχουν από τη μιά στην άλλη άκρη του Παρισιού.

Το πρόβλημα λύθηκε. Έχουμε τη χαρά και την ικανοποίηση να σας ανακοινώσουμε ότι από το Σεπτέμβριο 2005, τα παιδιά του νότιου Παρισιού θα μπορούν να πηγαίνουν σε καινούργιο σχολείο (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο και λύκειο μαζί) στο 5^ο διαμέρισμα του Παρισιού, δίπλα στο μετρό Luxembourg. Δημιουργείται μια καινούργια μεγάλη μονάδα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας. Ειδοποιείστε από τώρα, είτε με τηλέφωνο, είτε ταχυδρομικά, είτε ηλεκτρονικά την Κοινότητα, ότι ενδιαφέρεστε να στείλετε τα παιδιά σας στο νέο σχολείο (ας το ονομάσουμε Cousin) του 5^{ου} διαμερίσματος. Για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε την νέα

σύμβουλο Εκπαίδευσης να κάνει τις τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών.

Θα χρειαστεί πάντως μία συνάντηση με τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς στην αρχή της νέας χρονιάς 2005-6 για να υπενθυμίσουμε ότι υπάρχουν κανόνες, που πρέπει να είναι σεβαστοί από όλους. Έτσι θα επιτρέψουμε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν απρόσκοπτα τη δουλειά τους και θα διαφυλάξουμε τη μακρόχρονη χρήση των αιθουσών που παραχωρούνται στην Ελληνική Κοινότητα από τη Δημαρχία, με τη σύμφωνη γνώμη των Γάλλων εκπαιδευτικών. Πρέπει να αποφύγουμε τα παρατράγουδα, που τόσο στοίχισαν σε κόπο, χρόνο και ταλαιπωρία και των γονιών και των παιδιών. Ξεκινάμε με τους καλλίτερους οιωνούς τη καινούργια χρονιά. Ας προσπαθήσουμε όλοι μαζί, με αλληλοσεβασμό και προσοχή να πάνε όλα καλά. Έχουμε τη τύχη να έχουμε ένα μεγάλο αριθμό από εκπαιδευτικούς αποσπασμένους στο Παρίσι για να διδάξουν τα ελληνικά στα παιδιά μας. Έχουμε τη τύχη της δημιουργίας του πιστοποιητικού Ελληνομάθειας, που είναι ένα αναγνωρισμένο σε ευρωπαϊκό επίπεδο δίπλωμα. Αυτό το δίπλωμα μπορεί να γίνει ο εφικτός στόχος για τα παιδιά μας, και να λείπει έτσι η εντύπωση ότι «χάνουν» το καιρό τους πηγαίνοντας στα ελληνικά σχολεία, που μέχρι και σήμερα ακόμη δεν τους εγγυώνται παρά μόνο μία «βεβαίωση παρακολούθησης» των μαθημάτων. Χωρίς βέβαια να ξεχνάμε τα νέα ελληνικά στις εξετάσεις του γαλλικού baccalauréat. Θα χρειαστεί να ενημερώσουμε τους γονείς για όλες αυτές τις δυνατότητες, που προσφέρονται στα παιδιά και να οργανώσουμε τη καλλίτερη δυνατή προσέγγιση των επί μέρους προβλημάτων. Χρειαζόμαστε γι αυτό τη βοήθεια όλων των εκπαιδευτικών. Η Ελληνική Κοινότητα προσφέρει τη συνεργασία της και τη βοήθειά της για την όσο καλλίτερη λειτουργία των τμημάτων ελληνικής γλώσσας.

Σας εύχομαι ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ και ΚΑΛΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ.

Παρίσι 15 Ιουνίου 2005
Ανδρέας Τσαπής
πρόεδρος

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Με κεντρικό σύνθημα «Δεν ξεχνώ» και με αίτημα την αναγνώριση της γενοκτονίας από την Τουρκία και τη διεθνή κοινότητα πραγματοποιήθηκε στην πλατεία Αγίας Σοφίας, στη Θεσσαλονίκη, στις 19 Μαΐου 2005, η εκδήλωση μνήμης για την γενοκτονία των 353.000 Ελλήνων του Πόντου.

Κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο επίτιμος πρόεδρος της ΕΔΕΚ Βάσος Λυσσαριδής, ο οποίος αναφέρθηκε στα ιστορικά γεγονότα της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από τους Τούρκους και την συνέδεσε με την κατοχή της Κύπρου, τονίζοντας ότι «η πλαστογράφηση της ιστορίας φέρνει νέα δεινά».

«Προσφέρουμε ειρήνη, απαιτούμε αναγνώριση και σεβασμό», υπογράμμισε ο κ. Λυσσαριδής, ενώ αναφέρθηκε στη συνολική ευθύνη του ελληνισμού απέναντι στους Πόντιους. Μίλησε για «ατιμώρητα εγκλήματα που βρικολακιάζουν».

«Η γενοκτονία των Ποντίων, μελανή σελίδα της παγκόσμιας Ιστορίας, επιτάσσει σε όλους τους Έλληνες την εκπλήρωση ενός καθυστερημένου εθνικού χρέους, του χρέους της αποκατάστασης της ιστορικής αλήθειας, της διεθνούς αναγνώρισης, πάνω από 80 χρόνια μετά, της σφαγής των Ποντίων, δίπλα στη γενοκτονία των Αρμενίων και το Ολοκαύτωμα των Εβραίων», υπογράμμισε στον χαιρετισμό του ο υπουργός Μακεδονίας-Θράκης, Νίκος Τσιαρτσιώνης.

Ο πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας, Γιώργος Παρχαρίδης σημείωσε ότι υπογράφηκε η σχετική απόφαση από την υπουργό Παιδείας, Μαριέττα Γιαννάκου και από του χρόνου θα διδάσκεται στη Γ' Λυκείου η ιστορία του ποντιακού ελληνισμού.

Με πρόσφατη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου Θεσσαλονίκης, θα στηθεί απέναντι από την πλατεία Αγίας Σοφίας μνημείο για την γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

Ακολούθησε πορεία προς το τουρκικό προξενείο, με συνθήματα όπως «Οι λαοί δεν ξεχνούν αναγνώριση ζητούν». Αντιπροσωπεία των διαδηλωτών θυροκόλησε ψήφισμα, με το οποίο ζητείται διεθνής αναγνώριση της γενοκτονίας και επισημαίνεται ότι η Τουρκία πρέπει να δεχθεί την ιστορική αλήθεια και να ζητήσει συγνώμη για τα εγκλήματα που διέπραξε την περίοδο 1914-1923.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΕΙ Η ΠΟΕ

Τη σύσταση επιστημονικής επιτροπής τεκμηρίωσης και συγκρότησης του φακέλου της γενοκτονίας των Ποντίων, ο οποίος θα σταλεί στην ελληνική κυβέρνηση για να προχωρήσει στις δέουσες ενέργειες για τη

διεθνοποίηση της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου ανακοίνωσε ο πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (ΠΟΕ) Γιώργος Παρχαρίδης κατά τη διάρκεια συνέντευξης τύπου με αφορμή της διοργάνωσης, στις 19 Μαΐου στην πλατεία Αγίας Σοφίας στη Θεσσαλονίκη, μεγάλης εκδήλωσης στη μνήμη των 353.000 θυμάτων της Γενοκτονίας των Ποντίων (1914-1923).

Ο κ. Παρχαρίδης έδωσε το μήνυμα ότι η Τουρκία δεν μπορεί να έχει ευρωπαϊκή προοπτική αν δεν αναγνωρίσει τις γενοκτονίες που έπραξε σε βάρος των Ποντίων και των Αρμενίων τονίζοντας: «Φέτος θα κριθεί η ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, η οποία μέχρι τις 3 Οκτωβρίου θα πρέπει να έχει εκπληρώσει τους όρους που έχει αποφασίσει το Συμβούλιο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θέση μας είναι πως δεν μπορεί να υπάρξει για την Τουρκία ευρωπαϊκή προοπτική χωρίς την αναγνώριση των γενοκτονιών που διέπραξε σε βάρος των Ελλήνων και των Αρμενίων».

Πρόσθεσε ακόμη ότι «εμείς είμαστε οι πρώτοι που επιθυμούμε τον εκδημοκρατισμό της γειτονικής χώρας και υποστηρίζουμε κάθε προσπάθεια στη δημιουργία καλών διακρατικών σχέσεων και φιλίας μεταξύ των λαών μας». Παράλληλα επισήμανε ότι μέχρι η Τουρκία να αναλάβει τις ευθύνες της και να ζητήσει συγνώμη για το ιστορικό έγκλημά της, η ΠΟΕ θα συνεχίσει να της το θυμίζει με τις μαχητικές πορείες - καταγγελίες που θα κάνει κάθε χρόνο προς το τουρκικό προξενείο.

Ο πρόεδρος της ΠΟΕ υπογράμμισε ακόμη ότι το θέμα της αναγνώρισης της γενοκτονίας δεν αφορά μόνον τον ποντιακό Ελληνισμό αλλά και ολόκληρο τον Ελληνισμό και ότι είναι χρέος απέναντι στην ανθρωπότητα και στα παιδιά μας.

Η Βουλή των Ελλήνων τίμησε τη Γενοκτονία των Ποντίων

Στις 17 Μαΐου, σε συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Απόδημου Ελληνισμού της Βουλής, ο βουλευτής Σερρών κ. Ευγένιος Χαϊτίδης και Πρόεδρος της εν λόγω Επιτροπής, έκανε ειδική αναφορά στην Γενοκτονία των Ποντίων. Αναφέρθηκε τιμητικά και μνημόνευσε τον ηρωισμό και τον πατριωτισμό των Ποντίων, οι οποίοι θυσίασαν τη ζωή τους επειδή επέμεναν να υποστηρίξουν και να διακηρύσσουν δημόσια ότι είναι Έλληνες, αρνούμενοι να εξισλαμιστούν ή να απαρνηθούν την Ελληνική τους καταγωγή. Κατά την συζήτηση που ακολούθησε, τόσο ο κ. Χαϊτίδης, όσο και τα λοιπά μέλη της Επιτροπής, αναφέρθηκαν στο ιστορικό της Γενοκτονίας και συμφώνησαν ότι πρέπει να επιδιωχθεί η αναγνώριση του αποτρόπαιου αυτού εγκλήματος από όλα τα Κοινοβούλια του κόσμου και η καταδίκη της Τουρκίας, η οποία όχι μόνον τότε εναντίον των Ποντίων και των Αρμενίων, αλλά και σήμερα εναντίον των Κούρδων, συνεχίζει να εφαρμόζει μεθόδους Γενοκτονίας, αρνούμενη να αποδώσει τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα στις διάφορες Εθνότητες, οι οποίες απαρτίζουν το σημερινό τουρκικό κράτος, αν και θέλει να ενταχθεί στην οικογένεια των πολιτισμένων Ευρωπαϊκών κρατών. Ιδιαίτερη αναφορά και καταγγελία έγινε για την ανεπίτρεπτη συμπεριφορά της Τουρκίας έναντι των λίγων Ελλήνων που απέμειναν σήμερα στην Τουρκία (Κωνσταντινούπολη,

Τιμβρος, Τένεδος) και στο Ορθόδοξο Οικουμενικό Πατριαρχείο, των οποίων οι Τούρκοι δεν σέβονται τα στοιχειώδη δικαιώματα που προβλέπονται από τον Ο.Η.Ε. και άλλους διεθνείς φορείς. Όλα τα μέλη της Επιτροπής μετείχαν με ταυτόσημες απόψεις στην εν λόγω συζήτηση.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

Ένα σημαντικό μέρος του Ελληνισμού διαφυλάχθηκε μετά τη διάλυση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας στα βόρεια της Μικράς Ασίας στον Πόντο. Βέβαια η άλωση της Τραπεζούντας από τους Οθωμανούς Τούρκους το 1461 σήμαινε για τον Ελληνισμό του Πόντου την απώλεια της ανεξαρτησίας του, αλλά όχι και της εθνικής του συνείδησης. Μέσα στην Οθωμανική αυτοκρατορία οι Πόντιοι αποτελούσαν το πιο αποκομμένο κομμάτι του Ελληνισμού, που ζούσαν σε μια περιοχή φτώχης, χωρίς ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την κεντρική διοίκηση. Επιπλέον αποτελούσαν μειοψηφία μέσα σε ένα πλήθος αλλόθρησκων και αλλόγλωσσων λαών. Παρ' όλα αυτά οι Πόντιοι κατόρθωσαν να διατηρήσουν τη γλώσσα και τη θρησκεία τους, να αποκτήσουν κυρίαρχη οικονομική θέση στα αστικά κέντρα της περιοχής τους, να επιδείξουν έναν αξιόλογο δημογραφικό δυναμισμό που τους επέτρεψε να επεκταθούν και στις περιοχές του Καυκάσου και της Κριμαίας, και τέλος να αναπτύξουν μια σημαντική εκπαιδευτική δραστηριότητα.

Το 1865 οι Έλληνες του Πόντου ανέρχονταν σε 265.000 άτομα, το 1880 σε 330.000 άτομα οι οποίοι κατοικούσαν κυρίως στα αστικά κέντρα. Ο ποντιακός ελληνισμός που ζούσε στις αρχές του 20ου αιώνα στις περιοχές Σινόπης, Αμάσειας, Τραπεζούντας, Σαμψούντας, Λαζικής, Αργυρούπολης, Σεβάστειας, Τοκάτης, και Νικόπολης της Οθωμανικής αυτοκρατορίας αριθμούσε, σύμφωνα με υπολογισμούς του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των Οθωμανικών αρχών περίπου 600.000 άτομα. Παράλληλα στη νότια Ρωσία, στην περιοχή του Καυκάσου, την ίδια εποχή υπήρχαν περίπου 150.000 Πόντιοι, που είχαν μετακινηθεί εκεί μετά την Άλωση της Τραπεζούντας από τους Οθωμανούς το 1461. Φυσικό επακόλουθο της οικονομικής ανάπτυξης και της δημογραφικής αύξησης ήταν η εμφάνιση αρχικά και η ανάπτυξη ύστερα της εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Το 1860 υπήρχαν στην περιοχή του Πόντου 100 ελληνικά σχολεία, ενώ μετά την κατάλυση της οθωμανικής κυριαρχίας το 1919 τα σχολεία υπολογίζονταν σε 1401 με 86.000 μαθητές, με πιο φημισμένο το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας. Βέβαια εκτός από τα σχολεία οι Πόντιοι διέθεταν τυπογραφεία, περιοδικά, εφημερίδες, λέσξεις, και θέατρα, με τα οποία έκαναν αισθητό τόσο το υψηλό πνευματικό τους επίπεδο, όσο και το εθνικό τους φρόνημα. Το 1915 ήταν μια χρονιά ορόσημο για τον Ποντιακό Ελληνισμό της Μικράς Ασίας. Τη χρονιά εκείνη, και ενώ όλα τα ευρωπαϊκά κράτη είχαν εμπλακεί στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι Τούρκοι εκπόνησαν ένα σχέδιο εξόντωσης των χριστιανικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας. Τον Ιούνιο πραγματοποιήθηκε η εξορία και στη συνέχεια η σφαγή των Αρμενίων, ενώ αρχίζουν οι πρώτες βιοπραγίες εναντίον του ποντιακού στοιχείου. Τον Δεκέμβριο του

1916 εκπονήθηκε από τους Τούρκους στρατηγούς Εμβέρ και Ταλαάτ σχέδιο εξόντωσης του άμαχου ελληνικού πληθυσμού του Πόντου που προέβλεπε: "Άμεση εξόντωση μόνον των ανδρών των πόλεων από 16-60 ετών και γενική εξορία όλων των ανδρών και γυναικοπαίδων των χωριών στα ενδότερα της Ανατολής με πρόγραμμα σφαγής και εξόντωσης". Το πρόγραμμα ξεκίνησε 15 ημέρες αργότερα και εφαρμόστηκε κυρίως στις περιοχές της Σαμψούντας και της Πάφρας.

Το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας από τη θάλασσα.

Η περιοχή της Τραπεζούντας είχε γλυτώσει από τη μανία των Τούρκων διότι είχε καταληφθεί τον Απρίλιο του 1916 από τον ρωσικό στρατό. Όταν όμως οι Ρώσοι εγκατέλειψαν την πόλη τον Φεβρουάριο του 1918, τότε ο μισός περίπου πληθυσμός της περιοχής εγκατέλειψε τις εστίες του και ακολούθησε τον ρωσικό στρατό κατά την υποχώρησή του. Οι περισσότεροι από τους πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στην περιοχή του Καυκάσου και των παραλίων της Γεωργίας. Οι Πόντιοι πίστευαν ότι το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου θα έφερνε και οριστικό τέρμα στα δεινά τους, αλλά διαψεύστηκαν. Ο αρχιεπίσκοπος Τραπεζούντας Χρυσάνθος Φιλιππίδης και ο πρόεδρος των Αρμενίων Αλέξανδρος Χατισιάν υπέγραψαν τον Ιανουάριο του 1920 συμφωνία για τη δημιουργία Ποντοαρμενικού κράτους. Όμως τον Νοέμβριο του 1920 ο αρμενικός στρατός ηττήθηκε στο Ερζερούμ από τις δυνάμεις του Κεμάλ με αποτέλεσμα να συνθηκολογήσουν οι Αρμένιοι και να μείνουν οι Πόντιοι μόνοι τους. Εκτοτε και μέχρι τον Αύγουστο του 1922 ο Κεμάλ, έχοντας εκκαθαρίσει τα δευτερεύοντα μέτωπα στη Μικρά Ασία, προχώρησε ανενόχλητος στη σταδιακή εξόντωση του Ποντιακού Ελληνισμού. Οι πόλεις και τα χωριά κάηκαν, οι χωρικοί σφάχτηκαν, ατιμάστηκαν, εξορίστηκαν ή έφευγαν ομαδικά στα δάση και στα βουνά. Όσοι άνδρες συλλαμβάνονταν προωθούνταν στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας. Υπολογίζεται ότι στο διάστημα 1914-1922 εξοντώθηκαν περίπου 200.000 Πόντιοι.

Τον Οκτώβριο του 1922 με μεσολάβηση των συμμαχικών δυνάμεων η ελληνική κυβέρνηση και ο Κεμάλ συμφώνησαν να μεταφερθούν οι Έλληνες του Πόντου με τουρκικά καράβια στην Κωνσταντινούπολη και από εκεί με ελληνικά στην Ελλάδα. Υπεύθυνος για την ομαλή μετακίνηση των προσφύγων ορίστηκε ο Αλέξανδρος Πάλλης. Το πρώτο καράβι με πρόσφυγες ξεκίνησε από τη Σαμψούντα τον Νοέμβριο του 1922

για την Ελλάδα μέσω Κωνσταντινούπολης. Το προσφυγικό ρεύμα θα συνεχιστεί και σε όλη τη διάρκεια του 1923. Το 1924 οι χριστιανικοί πληθυσμοί του Πόντου περιελήφθησαν στη ελληνοτουρκική σύμβαση για την ανταλλαγή των πληθυσμών. Όσοι άνδρες επέζησαν από εκείνους που είχαν συλληφθεί τα προηγούμενα χρόνια και υπηρετούσαν στα τάγματα εργασίας (αμελέ ταμπουρού), πέρασαν στην Ελλάδα είτε μέσω Σαμψούντας, είτε μέσω Συρίας. Δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία για το ποσοστό των Ποντίων στο 1.220.000 πρόσφυγες που δέχθηκε η Ελλάδα στη δεκαετία του 1920. Τα ποντιακά σωματεία υπολογίζουν ότι περίπου 400.000 Πόντιοι εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα, κυρίως στους νομούς Δράμας, Κιλκίς, Καβάλας, Ξάνθης, Κοζάνης, Πρέβεζας και στα αστικά κέντρα Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη, εντασσόμενοι στην ελληνική κοινωνία. Η άφιξη των Ποντίων στις Νέες Πατρίδες ήταν η απαρχή μιας δύσκολης, αλλά και συνάμα δημιουργικής πορείας για τον ποντιακό ελληνισμό. Στην Ελλάδα η μοίρα των Ποντίων συνδέθηκε άρρηκτα με τη μοίρα των υπολοίπων προσφύγων.

Το 1927 ιδρύθηκε η Επιτροπή Ποντιακών Μελετών από ομάδα Ποντίων με επικεφαλής τον μητροπολίτη Τραπεζούντας και μετέπειτα αρχιεπίσκοπο Αθηνών Χρυσάνθο. Επίσης, κυκλοφόρησαν τα εξής περιοδικά: Ποντιακά Φύλλα, Χρονικά του Πόντου, Ποντιακό Θέατρο, Ποντιακή Εστία, Φίλοι της Ποντιακής Μουσικής και φυσικά το περιοδικό Αρχαίον Πόντου.

Ο απόηχος των αγώνων των Ποντίων έφτασε μέχρι το μακρινό Παρίσι, όπου ιδρύθηκε το 1917 ο «Εθνικός Σύνδεσμος των Ποντίων» με στόχους την «δικαίωσιν των Εθνικών δικαιωμάτων του Πόντου» «την αποτίναξιν του ζυγού του βαρβάρου κατακτητού Τούρκου, την ανάκτησιν της ελευθερίας» και «την ανασύστασιν κράτους υπό πολίτευμα δημοκρατικών». Παραθέτουμε τη πρώτη σελίδα του καταστατικού τους.

QUELLES FRONTIERES POUR L'EUROPE?

Conférence-Débat du 10 mai 2005 à la Maison de la Grèce (Paris) par Alexis Govcivan et organisée par la Communauté Hellénique de Paris et la Communauté Chypriote de France. Nous publions le texte de l'intervention.

« La question des frontières pour l'Europe se pose depuis le début du projet européen, c'est à dire de cette Union d'abord économique puis politique que l'on souhaite organiser. Il y a en effet, ce que nous apprennent les livres de géographie, avec des variantes, ce que disait le Général de Gaulle, qui parlait d'un continent s'étendant de l'Atlantique à l'Oural, mais aussi ce que rappelait Paul Valéry, lorsqu'il évoquait la notion de petit cap du continent asiatique.

Les manuels de géographie définissent l'Europe par rapport aux détroits et montagnes: Gibraltar, Bosphore, Dardanelles et allant jusqu'à l'Oural. Une mer ou un océan comme l'Atlantique à l'est auraient été plus appropriés, mais ainsi va de la géographie.

Plus actuellement, pour ce qui concerne la météo, par exemple, Istanbul Kiev, Moscou et Saint-Petersbourg figurent dans la rubrique «Europe». Par contre, Ankara, capitale de la Turquie est en Asie.

Alexis Govcivan

La place laissée à l'interprétation, en fonction des contextes, des moments et des protagonistes est donc relativement large, ce qui ne manque pas d'interpeller ceux qui essaient de comprendre quelque chose à la candidature de la Turquie. Puisque toutes ces interrogations et débats sont aussi autour du problème de cette candidature qui finalement ne pose que des problèmes. Pourtant, la question a été tranchée: en l'absence de règles du jeu clairement établies, les chefs d'Etats et de gouvernements ont considéré que la Turquie avait une vocation européenne et qu'on pourrait ouvrir les négociations, alors même que c'est seulement 3 % de ses territoires et 10% de sa population sont concernés par ce qui vient d'être dit. Alors que les peuples des pays européens, membres de l'Union étaient majoritairement contre l'ouverture des négociations.

Rappelons qu'il y a un avant et un après la candidature turque. En effet, jusqu'à maintenant, les élargissements successifs n'ont pas réellement et explicitement posé la question des frontières. On ne pouvait pas refuser l'entrée des nouveaux membres de l'Union. Ils étaient tous européens. Mais aussi avec cette nouvelle donne,

se pose et se posera de plus en plus, la question de candidatures de pays comme l'Ukraine, la Biélorussie, la Géorgie et l'Arménie, qui ont autant sinon plus de vocation européenne.

Revenons à la Turquie: le processus de rapprochement avec l'Union européenne remonte à 1963, à l'époque où l'horizon de la communauté européenne était l'union douanière. La Turquie elle-même a réalisé cette union douanière. La candidature de la Turquie à l'Union a été posée en 1987. Les choses se sont accélérées avec le début des négociations avec les nouveaux états membres. Le Conseil Européen en 1997 fait figurer la Turquie sur une liste de candidats et en 1999, le Conseil d'Helsinki reconnaît la perspective d'une candidature qui pourrait déboucher sur l'ouverture de négociations.

En 2002, au Conseil de Copenhague, l'échéance est fixée à décembre 2004. C'est toujours à Copenhague que sont imposés à tout candidat à l'Union des critères économiques, des critères politiques, l'adoption de l'acquis communautaire, sans oublier, deux éléments importants : l'intérêt de l'Union et la volonté de vivre ensemble. Voici pour les rappels.

L'Europe, c'est un continent, mais l'Union Européenne, c'est une histoire, des peuples qui partagent des valeurs et qui souhaitent se constituer, en une entité politique, en une Europe puissance face à ce qui se dessine avec les Etats-Unis d'un côté, la Chine, l'Inde ou même l'Amérique du sud de l'autre. Sans parler du jour où, les pays africains représenteront une force dans les nouvelles configurations. Où sera la place de la Turquie? Partage-t-elle les mêmes valeurs que nous? Quels sont les problèmes que sa candidature peut poser au projet politique européen? A l'Europe puissance que l'on appelle de nos vœux? Commençons par les problèmes.

Problèmes géopolitiques! Sans être un expert de ces problématiques, on peut entrevoir la question des frontières de l'Europe, qui seraient celles avec des pays en explosion ou en potentialité de l'être : Iran, Irak, Syrie...

De la même façon, la grande complicité de la Turquie avec les USA, les étroits liens de leurs états-majors des armées et le fait que la candidature turque soit personnellement appuyée par le Président Bush aujourd'hui, comme par ses prédécesseurs hier, peuvent laisser penser que l'Union et sa politique seront en partie dépendantes des décisions américaines relayées en cela par leur allié fidèle. La Turquie viendrait-elle troubler l'ordre politique à établir en Europe? La question mérite d'être posée.

La démographie représente également une difficulté dans le cadre actuel. En effet, à elle seule, la Turquie compte aujourd'hui plus d'habitants que les dix pays qui ont intégré l'Europe, le 1er mai dernier.

En cas d'adhésion, elle deviendra l'Etat le plus peuplé de l'Union, et par conséquent, la première force au Conseil européen, même si la future constitution encadre les choses: au Parlement européen, où les citoyens sont représentés, un pays ne pourra pas avoir plus de 96 députés sur 750, quelle que soit l'augmentation de sa population. Cela représente une force d'un peu moins de 13%. Par ailleurs, les calculs se feront avec le système de la majorité qualifiée où il

faudra 15 pays au moins en plus des calculs liés à la population.

Les questions économiques, loin d'être des atouts, constituent des sources de difficultés auxquelles il faudra faire face: 15% de la population turque vit en dessous du seuil de pauvreté, et cette population est essentiellement composée de main-d'œuvre rurale, artisanale et ouvrière, pour la plupart disponible, donc en situation migratoire. Si la Turquie est membre de l'Union, rien ne pourra empêcher qu'ils viennent, aussi, en France. Les mêmes règles de circulation devront s'appliquer à tous, y compris aux Turcs. Il n'y a pas de raison qu'il n'en soit pas ainsi. Les experts connaissent bien la question économique et disent qu'il faut plusieurs dizaines de milliards d'euros pour accompagner la Turquie dans son développement économique.

Le quotidien « Le Monde » a même titré à ce sujet que «la Turquie pourrait entrer dans l'Europe en 2015». Apparemment dit-il, « il n'y a pas d'argent dans les caisses avant 2014». Aléas du calendrier, nous l'avons tous assez répété, il s'agira du centième anniversaire du génocide arménien, perpétré en 1915, par la Turquie, appelée alors Empire ottoman.

N'est-il pas choquant de constater que l'on parle d'intégrer un pays, qui aujourd'hui encore nie la réalité de ce génocide? N'est-il pas inadmissible que les martyrs de ce génocide ne disposent toujours pas de sépulture morale?

Nous abordons là, les questions démocratiques. A ce stade, je souhaiterais parler du fait que la république et la laïcité turques dont on loue les vertus, sont des concepts qui ne signifient pas la même chose que chez nous.

Le multipartisme qui n'existe que depuis 1946, a été stoppé à trois reprises par des coups d'Etat dont, le dernier en 1980. Chacun connaît la place de l'armée, du Conseil National de Sécurité, dirigé aussi en sous-main, par ce qui est appelé l'état profond, cette espèce d'instance secrète dont on ne connaît pas la composition.

De même, si certains médias ou intellectuels ont voulu mettre en avant le fait que la Turquie avait accordé le droit de vote aux femmes, cela bien avant la France, c'était pour mieux faire oublier, me semble-t-il, la situation des femmes turques, encore aujourd'hui. A quoi pourrait bien servir un tel droit alors que des femmes sont victimes tous les jours, hélas de crimes d'honneur ?

La place de la religion, d'Etat, l'arrivée au pouvoir de l'islamisme, la mise en mouvement évidente d'un régime national-islamiste font, sans doute, partie des difficultés que représente l'examen d'une telle candidature. Il ne me paraît pas souhaitable de spiritualiser un débat politique, mais tout de même...

La situation des Kurdes, ces populations déplacées de force, les difficultés auxquelles elles doivent faire face ne manquent pas non plus, de nous interpellier. Il ne suffit pas d'édicter une règle et qu'une radio émette en langue kurde, à des heures totalement impossibles, pour laisser croire que tout est réglé. De même, vous connaissez mieux que quiconque, le problème que pose la Turquie avec l'occupation de Chypre. Enfin, les

minorités n'ont toujours pas les mêmes droits que les turcs et le génocide arménien, pourtant perpétré pendant l'empire ottoman, donc a priori, sans lien avec le régime actuel, n'est toujours pas reconnu. Pire, la Turquie continue encore à nier la réalité de ce crime contre l'humanité.

La liste des difficultés, des problèmes est donc très longue: géopolitiques, démographiques, économiques, démocratiques, kurdes, Chypre, minorités, génocide arménien. Passer en revue tout cela, me fait dire qu'il y a un vrai problème sur les libertés individuelles et collectives en Turquie.

Les écarts sont donc beaucoup trop importants entre nos deux mondes et il serait illusoire, voire même naïf de penser que les choses pourraient rapidement s'arranger.

Il n'est sans doute pas possible de changer, en quelques années, voire décennies, les gens, les peuples, les cultures et essayer de les contraindre à être modernes, ouverts, en un mot progressistes, si eux-mêmes ne le souhaitent pas, ou bien s'ils n'y sont pas prêts.

Dans le cas de la Turquie, nous, européens, serons devant cette problématique. Nous souhaiterons absolument que ses citoyens se transforment, respectent l'individu, la femme en tant qu'être humain, et considèrent qu'il y a autre chose que le fait d'être ce qu'ils sont.

Pendant ce temps, tout en nous assurant de leur volonté d'ouverture, les gouvernants du régime national-islamiste de la Turquie, continueront à rechercher les voies les plus rapides de l'adhésion, pour leur permettre à la fois, de l'oxygène économique, mais aussi et surtout de l'oxygène politique vis-à-vis de l'armée kémaliste, garante de la laïcité. Tout cela n'est-il pas paradoxal à souhait ? C'est pourtant de cela qu'il s'agit, lorsqu'on évoque la Turquie dans l'Europe.

A ce stade de la réflexion, il convient de rappeler que cette démarche, si elle aboutit un jour, ne peut que changer, modifier profondément le projet politique européen qui est basé jusqu'à aujourd'hui sur le partage de souveraineté, dans la mesure où il s'agit de pays ayant en commun une identité politique, et la volonté d'aller ensemble lorsqu'il s'agit de valeurs ou de démarches communes.

Comment partager cette souveraineté, un jour, avec un pays tel que la Turquie qui n'a pas la même culture, ni d'identité européenne -la question de la liberté d'expression en est un exemple- et qui de surcroît, a des liens extrêmement étroits avec les Etats-Unis dont il dépend ?

Il est bien évident que les tenants du «oui à la Turquie» peuvent rétorquer en rappelant qu'ils connaissent des Turcs très ouverts, très modernes, très sympathiques et qu'il n'y a pas lieu de généraliser. J'en connais aussi, il m'arrive d'en rencontrer souvent. Certes, la société turque n'est pas non plus monolithique et plusieurs façons d'aborder la vie se rencontrent, se conjuguent et s'exercent. De même, dans le centre d'Istanbul, il peut y avoir une jeunesse qui ferait pâlir d'envie les plus avancés de nos adolescents, tant par sa connaissance de l'Europe que par sa manière de vivre. Malheureusement Istanbul n'est pas la Turquie et dans sa très grande majorité, ce pays vit avec d'autres mœurs, d'autres

approches culturelles, en un mot, avec une autre mentalité.

Et les valeurs européennes. Quelles sont-elles? Que deviennent-elles?

D'abord le texte « L'Union est ouverte à tous les Etats européens qui respectent ses valeurs et qui s'engagent à les promouvoir en commun ; ces valeurs sont le respect de la dignité humaine, de liberté, de démocratie, d'égalité, de l'état de droit, de respect des droits de l'homme y compris droits des personnes appartenant à des minorités ».

Ainsi et notamment, le respect des droits de l'homme, la libre circulation des personnes et des biens, le partage de souveraineté, la mise en commun des moyens politiques, sociaux et économiques constituent le socle de ces valeurs que nous partageons avec les autres pays européens.

Là encore, il y aura tout lieu de craindre une incompatibilité identitaire entre les pays de l'Union Européenne et la Turquie et par conséquent, la fin des valeurs européennes.

Comment sont-elles considérées, comment sont-elles traitées en Turquie ?

Le débat a de nouveau surgi, par exemple sur la torture, avec le récent rapport de «Human Rights Watch» (systématique). Dans les prisons, la pratique de la torture est courante, et les tentatives d'interdiction avec des textes législatifs ou bien des coups de menton ne peuvent rien y changer. Les autorités turques, interpellées par l'Europe, reconnaissent le fait mais indiquent que «la torture n'est plus systématique». Est-ce qu'on pourrait accepter une telle affirmation ? Dans les geôles turques, c'est comme cela. Les prisonniers doivent être torturés, malmenés. Aussi, dans les couples ou les familles, en Anatolie surtout, les femmes peuvent être frappées, punies, et parfois même assassinées. Je viens d'apprendre, comme vous certainement, que quelqu'un a tué sa sœur parce qu'elle avait mis un pantalon. C'est une question de mentalité, d'approche culturelle de la société, et il serait pour le moins délicat de croire, et de faire croire que cela peut changer en dix ou quinze ans.

Sur le plan de la mémoire, la Turquie n'a rien à voir non plus avec le modèle européen où l'Allemagne - le Chancelier Willy Brandt s'agenouillant à Auschwitz- ou bien la France -le Président Jacques Chirac au Vel d'hiv- ont donné l'exemple de la reconnaissance par rapport à la Shoah. La Turquie devrait être depuis longtemps, si elle avait une vocation européenne, dans une logique de reconnaissance du génocide arménien, et de réparation de ses conséquences catastrophiques. Tel n'est pas le cas. Je l'ai rappelé. Le négationnisme dont il est question est le pire du genre, puisqu'il concerne l'Etat Turc.

Les représentants de la diplomatie turque, forts de leur impunité, n'hésitent pas à remettre en cause le génocide arménien ou bien souhaitent la création de commissions d'historiens alors que ceux-là, exception faite des turcs soumis au diktat de leurs autorités, sont unanimes.

Rappelons également que 126 spécialistes mondiaux de la Shoah ont confirmé, sans ambiguïté, la réalité de ce premier génocide du 20ème siècle.

Parlant des droits de l'homme, la liberté d'expression, la torture, la situation des femmes sont, me semble-t-il, telles que décrites. A cela, il faut ajouter la question particulière des minorités, notamment chrétiennes, la situation des kurdes qui vivent encore aujourd'hui un véritable calvaire, et des milliers de prisonniers politiques qui ont le tort de dire ce qu'ils pensent et qui n'intéressent manifestement pas ceux qui sont chargés d'examiner la candidature turque.

Enfin, Chypre, pourtant membre de l'Union Européenne, n'est toujours pas reconnu par la Turquie qui occupe illégalement le nord de l'île. Ainsi, le seul mur qui existe aujourd'hui en Europe, alors que celui de Berlin est tombé depuis quinze ans, est celui de Nicosie. Est-ce acceptable? La seule entité internationalement reconnue, membre de l'Union Européenne depuis le 1er mai 2004, n'est pas par la Turquie qui compte 30.000 soldats d'occupation dans la partie nord de Chypre.

Incompatibilité culturelle, inadéquation à la fois politique et identitaire. Telles sont les frontières, les limites, telles devraient être les véritables difficultés à mettre en exergue, car les risques sont trop grands, pour nous, européens. Les arguments politiques pour repousser la candidature turque et la replacer dans son cadre étaient multiples: non-respect des droits de l'homme, problèmes des minorités; la question kurde; l'occupation illégale du Nord de Chypre.

En résumé, tout ce que la Résolution du Parlement Européen du 18 juin 1987 considérait comme des préalables à tout examen de l'adhésion. Pourtant, forcée est de constater que presque dix-huit ans après cette prise de position politique des représentants des peuples d'Europe, rien n'a changé en Turquie, et c'est pourquoi, penser que tout ira bien d'ici dix ou quinze ans paraît pour le moins incongru.

Un autre argument politique, majeur, concerne les relations actuelles de la Turquie avec l'Arménie et plus exactement le blocus terrestre, tant économique qu'énergétique, exercé depuis 1992 sur la jeune république d'Arménie. Les valeurs européennes concernant la libre circulation des personnes et des biens sont, là encore, véritablement mises à mal par l'attitude de la Turquie qui maintient ses frontières fermées, empêchant toute circulation. La Turquie exerce une politique de frontière-rupture, une politique de rideau, alors que l'Union Européenne met en place, une politique de frontière-ouverture, ouverture sur les voisins, basée sur des partenariats, avec des objectifs de développement. C'est pourquoi, en parlant de la Turquie, nous devons penser à une Europe qui a tout de même quelques limites géographiques, avec des pays ayant en commun une histoire, des valeurs et des racines et non pas à une organisation sans limite géographique, pouvant et devant intégrer, si cela était le cas, des pays comme le Maroc ou Israël.

La défense des valeurs européennes, de l'identité forgée au cours de millénaires et de la conception du projet politique européen doit donc être de mise.

Cela n'empêche pas qu'il y ait des formules de partenariat ou d'association à trouver, y compris avec la Turquie, mais après qu'elle ait réglé ses difficultés. La démocratie est devenue réalité dans nos pays après

plusieurs siècles de luttes et d'avancées politiques. Aujourd'hui, il est normal d'affirmer que la France est un pays démocratique et en ce sens son peuple est garant de son destin.

L'acceptation de l'adhésion de la Turquie devra se faire à l'unanimité. Outre l'avis conforme du parlement européen, la ratification sera soumise à chaque Etat membre soit 27 au moins, par référendum populaire ou vote parlementaire.

Toutefois, la vie politique étant ce qu'elle est, il convient d'entreprendre toutes démarches nécessaires pour organiser l'observation de l'évolution des négociations, en mettant, étape par étape les points à examiner.

Nous avons beaucoup d'atouts, et avant tout celui de notre détermination. Si certains comptaient sur l'usure causée par le temps, ils en sont vite revenus. Chaque jour qui passe nous rend encore plus forts, puisque nous sommes du côté de la raison, de la vérité. Le débat est organisé notamment à travers l'Institut Tchobanian, qui permet à toutes les sensibilités de s'exprimer. Après un Livre Blanc au moment du débat sur l'ouverture des négociations, l'Institut vient de lancer la revue Europe Orient, pour informer, expliquer et sensibiliser.

Avant le 3 octobre, la reconnaissance par la Turquie du génocide arménien comme l'évacuation de Chypre devraient devenir des critères de jure, alors qu'aujourd'hui, il est vrai, grâce à la mobilisation de tous, et parce qu'il y a ce débat, ce sont d'ores et déjà, des critères de facto, du moins dans la tête de ceux et celles qui se préoccupent de ces questions et ils sont nombreux.

La présence politique, l'implication de tous, la vigilance qui s'impose doivent être de mise, et cela ne peut se réaliser qu'avec des règles claires au niveau européen et dans la mesure où l'union parfaite peut se réaliser entre les arméniens mais aussi avec leurs amis grecs et chypriotes ».

Alexis Govciyan

Auteur du livre « 24 AVRIL » - Editions du Cherche Midi, Président d'Europe de la Mémoire, Ancien Président du Conseil de Coordination des Organisations Arméniennes de France et du Comité du 24 Avril

ABONNEZ-VOUS A LA COMMUNAUTE HELLENIQUE
ET A SON BULLETIN D'INFORMATION

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

Responsable de la publication : Andréas Tsapis,
Communauté Hellénique de Paris et des Environs
Maison de la Grèce, 9, rue Mesnil, 75116 Paris
tel : 0147046789 ; fax : 0147046813 ; e-mail :
communautehelleniqueparis@wanadoo.fr

**ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΜΙΚΗ
ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ**

Το Διεθνές Συμβούλιο Μουσικής και η ΟΥΝΕΣΚΟ αποφάσισαν την Παρασκευή 20 Μαΐου 2005 να απονεύμουν το διεθνές βραβείο μουσικής για το 2005 στον Έλληνα συνθέτη Μίκη Θεοδωράκη. Σημειώνεται ότι στο παρελθόν έχουν τιμηθεί με το συγκεκριμένο βραβείο, μεταξύ άλλων, ο Ντιμίτρι Σοστάκοβιτς, ο Λέοναρντ Μπερσάιν, ο Γεχουντι Μενουχίν, ο Μπένι Γκούτμαν, ο Σβιατοσλάβ Ρίχτερ, ο Χέρμπερτ Φον Κάραγιαν κ.ά. Η απονομή του βραβείου θα γίνει το προσεχές φθινόπωρο, στο Άαχεν.

Η μουσική και τα τραγούδια του μεγάλου μας συνθέτη συνόδεψαν και συνοδεύουν την καθημερινότητα και τις μεγάλες στιγμές όχι μόνο των συμπατριωτών μας, αλλά και ανθρώπων και λαών σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι διαρκείς αγώνες του για την ελευθερία, την κοινωνική δικαιοσύνη, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια υπερβαίνουν τα εθνικά όρια και καθίστανται παρακαταθήκη ολόκληρης της ανθρωπότητας.

**ΗΧΗΤΙΚΟ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ ΤΟΥ Μ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ**

Την απόφαση της Βουλής των Ελλήνων να συμμετάσχει στον εορτασμό για τα 80 του χρόνια, ανακοίνωσε στον Μίκη Θεοδωράκη, η πρόεδρος της Βουλής, Άννα Ψαρούδα Μπενάκη, η οποία επισκέφτηκε τον συνθέτη στο σπίτι του. Σε κοινή συνέντευξη με τον κ. Θεοδωράκη, η κ. Μπενάκη εξήγγειλε ότι η Βουλή, τιμώντας τον θα θέσει υπό την αιγίδα της το ηχητικό ντοκουμέντο από σειρά συνεντεύξεων, που εκδόθηκαν σε βιβλίο με τίτλο "Άξιος Εστί".

"Ήταν μία ιδιαίτερη ευχαρίστηση και τιμή να επισκεφτώ στο σπίτι του τον μεγάλο Μίκη Θεοδωράκη, αυτή τη χρονιά μάλιστα που είναι επετειακή για τον ίδιο", είπε η πρόεδρος της Βουλής. "Ο Μίκης Θεοδωράκης είναι εθνικό κεφάλαιο. Για αυτό με χαρά η Βουλή των Ελλήνων θέτει υπό την αιγίδα της την ηχητική αποτύπωση της σειράς ολόκληρων συνεντεύξεων, αλλά και μουσική που θα συγκροτήσουν μία ηχητική βιογραφία του Μίκη Θεοδωράκη". Η ηχητική έκδοση θα είναι έτοιμη το φθινόπωρο και θα παρουσιαστεί σε ειδική εκδήλωση. Από την πλευρά του ο Μίκης Θεοδωράκης εξέφρασε τη συγκίνηση και την ευχαρίστησή του "για την πρότασή της να θέσει η

Βουλή υπό την σκέπη της αυτό το έργο ζωής". Η ηχητική έκδοση του βιβλίου "Άξιος Εστί" θα καλύψει 40 με 50 CD και θα είναι ιστορικού χαρακτήρα.

ΕΦΥΓΕ Ο ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ

Την τελευταία του πνοή άφησε το απόγευμα της Κυριακής 22^{ης} Μαΐου σε ηλικία 91 ετών ο επίτιμος πρόεδρος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, Χαρίλαος Φλωράκης. Ο κ. Φλωράκης υπήρξε επί

σειρά ετών ηγέτης του ΚΚΕ. Ο Χαρίλαος Φλωράκης γεννήθηκε στις 20 Ιουλίου του 1914 στη Ραχούλα του νομού Καρδίτσας. Σπούδασε στην Επαγγελματική Σχολή ΤΠΤ (Ταχυδρομείων, Τηλεγραφίας και Τηλεφωνίας) και αποφοίτησε ως τηλεγραφήτης. Μιλούσε ρωσικά και αγγλικά. Από πολύ μικρή ηλικία έγινε μέλος της ΟΚΝΕ Καρδίτσας.

Αργότερα έγινε μέλος του ΚΚΕ. Το 1943, εντάχθηκε στον Ελληνικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Στρατό (ΕΛΑΣ) και το 1945 έγινε μέλος της Επιτροπής Πόλης της Κομματικής Οργάνωσης Αθήνας του ΚΚΕ με το ψευδώνυμο καπετάν Γιώτης, ενώ το 1949, εξελέγη μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ. Κατά τη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου, από το 1946 μέχρι το 1949, διετέλεσε διοικητής μεγάλης μονάδας της 1ης μεραρχίας του Δημοκρατικού Στρατού, μετά τη ήττα του οποίου, κατέφυγε στην ΕΣΣΔ και τη Ρουμανία. Το 1954, επέστρεψε παράνομα στην Ελλάδα για να συνεισφέρει στην ανασυγκρότηση των οργανώσεων του κόμματος και συνελήφθη. Το 1960, καταδικάστηκε για κατασκοπεία και φυλακίστηκε ως το 1966. Μετά την απριλιανή δικτατορία του 1967, συνελήφθη από τους πρώτους, και στη συνέχεια εκτοπίστηκε στη Λέρο, τα Γιούρα και τον Ωρωπό. Τον Αύγουστο του 1972, κατάφερε να διαφύγει στο εξωτερικό, ενώ τον Ιούνιο, στη 16η ολομέλεια, είχε αναδειχθεί μέλος του Πολιτικού Γραφείου. Τον Οκτώβριο της ίδιας χρονιάς, στη 17η ολομέλεια, εξελέγη Α' Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ. Τον Απρίλιο του 1989, ανέλαβε πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και στις 11 Ιουλίου του ίδιου έτους, εξελέγη πρόεδρος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ενώ τη θέση του Γενικού Γραμματέα κατέλαβε ο Γρηγόρης Φαράκος. Εξελέγη για πρώτη φορά βουλευτής με την Ενωμένη Αριστερά στη Β' Αθηνών στις εκλογές της 17ης Νοεμβρίου 1974. Στη συνέχεια εξελέγη βουλευτής του ΚΚΕ στη Β' της Αθήνας στις εκλογές της 20ής Νοεμβρίου 1977, στις 18 Οκτωβρίου 1981 και στις 2 Ιουνίου 1985. Εξελέγη πάλι βουλευτής στη Β' Αθήνας με το ΚΚΕ στο πλαίσιο του Συνασπισμού στις 18 Ιουνίου 1989, στις 5 Νοεμβρίου 1989 και στις 8 Απριλίου του 1990.

Η πολιτική κηδεία του έγινε δημοσία δαπάνη. Όλα τα κόμματα και οι πολιτικοί τίμησαν το Χαρίλαο Φλωράκη, όπως και ο λαός της Ελλάδας που στο πρόσωπό του έβλεπε ένα από τους τελευταίους επιζώντες εκπροσώπους της γενιάς της Αντίστασης και του Εμφυλίου.

Soirée d'hommage à Iris Clert

La Communauté Hellénique de Paris et des Environs désirent faire connaître mieux quelques personnalités importantes grecques a organisé une soirée consacrée à Iris Clert.

Il s'agit d'une célèbre animatrice et marchande d'art qui pendant au moins vingt ans a oeuvré au coeur de l'actualité pour lancer et promouvoir sur la scène parisienne un certain nombre d'artistes de toutes les nationalités. Ces artistes grâce à ses efforts n'ont pas tardé à devenir célèbres.

Un film réalisé récemment par son petit fils Vassili Clert en collaboration avec le Centre Georges Pompidou retrace son parcours. Ce document précieux a été montré lors de la soirée suivi de conférences des historiennes d'art Vassia Karcayanni-Karabelia et Eurydice Trichon-Milsani. Etant donné que de nombreuses personnes ont connu Iris Clert au temps glorieux de son activité, le public à son tour a témoigné.

Iris Clert (1923-1986): un mythe moderne

« Elle était grecque, elle sentait l'huile et l'ail, elle avait l'élégance criarde, elle avait le sens profond de son destin...

Elle connaissait tous les artistes de la colonie grecque de Paris dans les années 50, Tsingos et Takis notamment. Et c'est sur leurs conseils pressants qu'elle devait ouvrir sa galerie de la rue des Beaux-Arts. L'espace était minuscule mais le rayonnement de la galerie fut extrêmement grand.

...Sa rencontre avec Yves Klein en 1956 fut pour elle une véritable illumination, ce fut aussi le début d'une action commune qui devait durer un peu plus de quatre ans.

...Le personnage d'Iris Clert était brillant et derrière sa splendeur toute orientale il révélait une vraie richesse du coeur et de l'âme.

...C'était un phénomène énergétique à l'état pur, une surprésence de l'instinct, un délire de la sensibilité. Elle faisait partie de ces rares êtres hors série dans le domaine affectif et sensible. Sa trajectoire n'était pas linéaire parce qu'elle n'était pas commandée par la raison.

Grande superstitieuse, c'était la foi de l'art qui l'aidait à conjurer le mauvais sort toujours présent dans son esprit inquiet. Et cette foi n'avait ni limite ni mesure.»

Voilà quelques propos que Pierre Restany, célèbre critique d'art parisien, écrit dans le catalogue de l'exposition « Hommage à Iris Clert » qui a eu lieu en Juin 1988. Restany fut, certes, le plus apte à parler d'Iris puisque à eux deux ils ont « découvert » et soutenu le groupe des Nouveaux Réalistes, lui comme théoricien, elle comme marchande et comme Muse.

C'était une époque fabuleuse où des grecs et des français -Takis, Tsingos, Tinguely, Arman, Yves Klein et tant d'autres commençaient leur carrière avec tapage, soutenus par une Iris enthousiaste et inventive mettant toutes les facettes de son esprit fantasque à leur service.

Comme tout le monde le sait les années 60 ont été des années mythiques. Les difficultés de l'après-guerre estompées, l'avènement de la société de consommation a donné une pêche extraordinaire à l'art et au marché. Les artistes, le dos tourné à l'hermétisme de l'art abstrait désiraient utiliser des moyens inédits pour rendre dans leur oeuvres des réalités nouvelles.

C'est à ce moment qu'Iris Clert a fait son apparition sur la scène artistique. Grecque de l'Asie Mineur elle possédait un tempérament exubérant et imprévisible. Grâce à sa ténacité, son ouverture incroyable à la nouveauté, l'imprévu, la surprise, elle créa des événements inoubliables. Son flair exceptionnel, son goût pour les choses extravagantes, pour les fêtes, son faible immodéré pour l'astrologie ont fait d'elle un personnage de légende.

Sa carrière a connu des haut et bas mais le souvenir qu'elle a laissé reste très vif. Ses mémoires édités sous le titre « Artventures » sont un récit savoureux plein d'anecdotes amusants sur l'époque et les artistes célèbres qui ont créé notre modernité.

Aujourd'hui dans une époque beaucoup plus dure pour les artistes gérée par les lois impitoyables du marché on pense avec nostalgie à ce personnage fulgurant et passionné, ce météore que fut Iris Clert.

Eurydice Trichon-Milsani

Eurydice Trichon-Milsani et Vassia Karcayanni-Karabelia pendant l'hommage à Iris Clert

CONSULTATIONS JURIDIQUES GRATUITES

*Maitre Georgia KOUVELA-PIQUET, 97,
avenue Victor Hugo, 75016 Paris, propose
aux membres de la Communauté Hellénique
de Paris des consultations juridiques
gratuites. Renseignements au 0156265353*

**ECOUTER RADIO ENGHEN IDFM 98.00
(antenne Grecque)**

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΡΑΒΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΔΡΕΑ ΜΗΤΣΟΥ

Στις 14 Μαΐου έγινε με μεγάλη επιτυχία η λογοτεχνική παρουσίαση του συγγραφέα Ανδρέα Μήτσου. Είχαμε την ευκαιρία και τη χαρά να ακούσουμε σε πρώτη δημόσια ανάγνωση μιά μη δημοσιευμένη ακόμη νουβέλλα που μας διάβασε ο συγγραφέας. Παραθέτουμε επίσης το κείμενο που έστειλε στην Ελληνική Κοινότητα ο Ανδρέας Μήτσου μετά την επιστροφή του στην Αθήνα.

«Τα ίδια πράγματα σε άλλο τόπο αποκτούν διαφορετικές διαστάσεις!

Ένα κείμενο που καταφεύγει στην παιδική ηλικία, ακόμα και αν γράφτηκε για συγκεκριμένο κοινό, και το οποίο επιχειρεί να αιτιολογήσει την εμπλοκή του συγγραφέα με τη γραφή στα τέλη της δεκαετίας του '50, παίρνει νέα υπόσταση στο Παρίσι του 2005, η δε απόπειρα απόδοσης της αιτίας της γραφής σε «άλη ή ενοχή», όπως έγινε στην περίπτωση μου, αλλιώς ερμηνεύεται ενώπιον του μεγαλόθυμου κοινού της Ελληνικής Κοινότητας του Παρισιού, από ότι σε μιά αντίστοιχη εκδήλωση στην Αθήνα.

Η παρουσίαση του καινούργιου μυθιστορημάτος μου «Ο σκύλος της Μαρί» στη χώρα από όπου κατάγεται η ηρωίδα, επαναπροσδιορίζει τη σχέση του συγγραφέα με τους πρωταγωνιστές της ιστορίας του, αφού θέτει επί τάπητος προβλήματα βιωματικότητας και αλήθειας της αφηγούμενης ιστορίας, ούτως ώστε, στον παρόντα χρόνο, η Μαρί, αλλά και ο Πιέρ, να επαναπροσδιορίζονται προς τα πράγματα. Ενώ η πραγματικότητα ευρύτερα, αλλά και τον νέο, πλέον, χρόνο. Η Μαρί επανέρχεται στον φυσικό της χώρο, στην πατρίδα της, οπότε ίσως και να εξαντίζεται, ο Πιέρ στην ηλικία της δράσης και τη δόξας του, ο Σπύρος Στεργίου, σε άλλη πιά ηλικία, σαφέστερα, δυστυχώς, προσδιοριζόμενη, (και τώρα πάλι βέβαια σαν ψάρι έξω από τα νερά).

Σε μια αρχέγονη λοιπόν κοίτη τους, οι πρωταγωνιστές, και το βιβλίο ίσως σε τόπο προσδοκώμενο. Ο συγγραφέας, ως εξωτερικός παρατηρητής της ιστορίας του, την «βλέπει» να αναπλάθεται, να παίρνει άλλες φόρμες και προοπτικές. Έτσι κι αλλιώς το Παρίσι δίνει καινούργιες προοπτικές στον επισκέπτη του. Η στοργική προστασία που παρέχεται στον συγγραφέα και το βιβλίο, από την ελληνική κοινότητα, τη Βενετία Σαλτερή-Κακούρου, που κάνει την κριτική-φιλολογική παρουσίαση και τον Διονύση Αντωνόπουλο που αποδίδει αποσπάσματα στα Ελληνικά και στα Γαλλικά, τον Ανδρέα Τσαπή και τον Μιχάλη Κακούρο, εν εγρηγόρσει, στις πρώτες θέσεις του ακροατηρίου και οι

δύο, αλλά και τις άλλες φιλικές μορφές, οι οποίοι ενθαρρύνουν την εξομολόγηση και παρακολουθούν προσεκτικά την ανάγνωση, συντελούν στη δημιουργία ενός άλλου σκηνικού-πλαίσιου του μυθιστορημάτος. Γιατί το βιβλίο δεν τελειώνει ποτέ, η δράση του ενυπάρχει, караδοκει τον καιρίο χρόνο, και αναπτύσσεται τόσο μέσα στο συγγραφέα, όσο και στον αναγνώστη, ανάλογα με το υπόστρωμα του αισθητικού πεδίου του και τη δυναμική της πρόσληψης.

Η Βενετία Σαλτερή-Κακούρου, ο Ανδρέας Μήτσου και ο Διονύσης Αντωνόπουλος

Γι' αυτό το ξαναζωντάνεμα, επομένως, της ιστορίας του «Σκύλου της Μαρί», αλλά και την νέα αφύπνησή του-δολοπλοκίες της μνήμης-για την ενθάρρυνση, την αναζωπύρωση το «ζέσταμα», καλύτερα, του συγγραφέα, ώστε να «παιξε» με έξωθεν «καλή μαρτυρία» στην αναπάσταση και «μίμηση πράξεως» με μέγεθος αμφίβολο, και λόγο όχι ίσως «ηδυσμένο», αλλά πάντως υπόπικρο, γι' αυτή τη συμμετοχή και συννενοχή, το μοίρασμα της λύπης και της ενοχής που πάντα επιδιώκει ο δημιουργός, εγώ νιώθω την ανάγκη να σας ευχαριστήσω βαθειά. Όποια μοίρα ή ποιή περιμένει τον «Σκύλο της Μαρί», λίγο πολύ, θα την μοιραστείτε τώρα και εσείς μαζί μου. Πάντως και γνήσια συγκίνηση «βγήκε» μέσα στην αίθουσα του Ελληνικού Σπιτιού στο 9 rue Mesnil του Παρισιού, αλλά και η ζέση και καλοσύνη των συντελεστών της εκδήλωσης και των ακροατών-αναγνωστών, όροι απαραίτητοι για την ανάδειξη κάθε καλλιτεχνικού δημιουργήματος.

Ανδρέας Μήτσου
Αθήνα 23/5/05»

Πάντως και γνήσια συγκίνηση «βγήκε» μέσα στην αίθουσα του Ελληνικού Σπιτιού στο 9 rue Mesnil του Παρισιού, αλλά και η ζέση και καλοσύνη των συντελεστών της εκδήλωσης και των ακροατών-αναγνωστών, όροι απαραίτητοι για την ανάδειξη κάθε καλλιτεχνικού δημιουργήματος. -

Ανδρέας Μήτσου
Αθήνα 23/5/05

Δείγμα του ιδιόχειρου κειμένου που έγραψε ο Ανδρέας Μήτσου απευθυνόμενος στην Ελληνική Κοινότητα.

Ο "Θρύλος" έγινε 33 τίτλων

Ο Ολυμπιακός πρωταθλητής Ελλάδος 2005. Πανηγυρίζουν οι ανά τον κόσμο φίλοι του Ολυμπιακού, καθώς η ομάδα του Πειραιά κατέκτησε μετά το Κύπελλο και το Πρωτάθλημα Ελλάδας. Χάρη στο γκολ του Ριβάλντο στο 61ο λεπτό, οι

«ερυθρόλευκοι» νίκησαν 1-0 τον Ηρακλή στη Θεσσαλονίκη και κατέκτησαν τον 33ο τίτλο και το 11 ντάμπλ της ιστορίας τους. Γιόρτασαν έτσι με τον καλύτερο τρόπο τα 80 χρόνια του συλλόγου, που ιδρύθηκε το 1925. Διάνυσαν τις προσδοκίες των «πράσινων» και των «κιτρινόμαυρων». Για ακόμη μία φορά τα παιδιά του Πειραιά θριάμβευσαν. Κι όσοι είχαν βάλει στοιχήματα είναι ώρα να κεράσουν ότι υποσχέθηκαν.

Δεύτερος κατετάγη ο Παναθηναϊκός εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή του στο Τσάμπιονς Λιγκ, ενώ η ΑΕΚ, ο ΠΑΟΚ, η Ξάνθη και ο Άρης (ως φιναλίστ του κυπέλλου) θα συμμετάσχουν στο κύπελλο UEFA. Οι «κιτρινοί» της Θεσσαλονίκης, ωστόσο, υποβιβάστηκαν στην Β' εθνική μαζί με τον Εργοτέλη και την Κέρκυρα. Τη θέση τους στο νέο πρωτάθλημα θα πάρουν η Λάρισα, ο Λεβαδειαικός και ο Ακράτητος.

Διαδικτυακές διευθύνσεις με ελληνικούς χαρακτήρες

Διαδικτυακές διευθύνσεις με ελληνικούς χαρακτήρες και κατάληξη .gr θα είναι διαθέσιμες για αγορά από τις 4 Ιουλίου, οπότε θα τεθεί σε ισχύ ο νέος κανονισμός διαχείρισης και εκχώρησης ονομάτων που εξέδωσε η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Σύμφωνα με ανακοίνωση της ΕΕΤΤ, το ανώτατο τέλος για την εκχώρηση ονόματος δικτυακού τόπου για μια διετία ανέρχεται στα 44 ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Για την κατοχύρωση διευθύνσεων, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να απευθυνθούν σε έναν από τους 257 Καταχωρητές ονομάτων Internet που δραστηριοποιούνται σήμερα στη χώρα μας. Για την κατάρτιση του νέου κανονισμού η ΕΕΤΤ είχε διεξάγει δημόσια διαβούλευση στα τέλη του 2004, ενώ ελήφθη υπόψη και η εμπειρία των τελευταίων ετών από την εφαρμογή του υφιστάμενου κανονισμού. Όπως δήλωσε ο πρόεδρος της ΕΕΤΤ κ. Εμμ. Γιακουμάκης, η δυνατότητα χρήσης ελληνικών ονομάτων δικτυακών τόπων θα συμβάλει στην τόνωση του ελληνικού Διαδικτύου, θα δώσει ώθηση για τη χρήση νέων τεχνολογιών και θα οδηγήσει στη μεγιστοποίηση των ωφελειών για τους χρήστες. Το νέο σύστημα εκχωρεί διευθύνσεις ακόμα και στο πολυτονικό σύστημα, ενώ οι πιθανές άλλες μορφές του ίδιου ονόματος (π.χ. άτονα, όλα πεζά) δεσμεύονται αυτόματα για λογαριασμό του χρήστη.

Ξανά στο φως η αρχαία ελληνική Μασσαλία

Η αρχαία ελληνική Μασσαλία ξαναβγαίνει στο φως, ύστερα από 2.600 χρόνια. Η αρχαιολογική σκαπάνη

ανακάλυψε αρχαιολογικό χώρο μεγάλης έκτασης που χρονολογείται από την εποχή της αρχαίας Μασσαλίας, όπως ανακοίνωσαν Γάλλοι αρχαιολόγοι. Η τοποθεσία εντοπίστηκε, στο κέντρο της Μασσαλίας, στο Παλαιό Λιμάνι κατά τη διάρκεια οικοδομικών εργασιών. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο των ανασκαφών, αρχαιολόγο του Εθνικού Ινστιτούτου Προληπτικών Αρχαιολογικών Ερευνών, Φίλιπ Μελινάν, η τοποθεσία «μαρτυρεί τις πρώτες χωροθετήσεις εγκαταστάσεων της ελληνικής αποικίας στον 6ο και τον 5ο αιώνα π.Χ. στην παλαιότερη πόλη της Γαλλίας». Η έκταση του αρχαιολογικού χώρου είναι περίπου 400 τ.μ. και η διαστρωμάτωσή του προχωρεί σε βάθος τριών μέτρων. Τα αρχαιότερα κτίρια που βρέθηκαν χρονολογούνται στα 575-550 π.Χ. και εικάζεται ότι είναι κατοικίες με πέτρινα θεμέλια και πλίνθινους τοίχους, σύμφωνα με τον Μελινάν. Ένα μεγάλο, δε, οικοδόμημα 120 τ. μ., του 550 π.Χ. περίπου, υψωνόταν στην τοποθεσία και θεωρείται κάτι μνημειώδες, ίσως ένα θρησκευτικό κτίριο. Όσο για τα αντικείμενα που ανακαλύφθηκαν, είναι κυρίως θραύσματα κεραμικών ελληνικής προέλευσης αττικής, κορινθιακής ή ιωνικής.

Το λιμάνι του Θησέα έκρυβαν τόνοι μπάζων στο Παλαιό Φάληρο

Το λιμάνι του Φαλήρου, δηλαδή το λιμάνι απ' όπου ο Θησέας ξεκίνησε το ταξίδι του στην Κρήτη για να σκοτώσει τον Μινώταυρο, ανακάλυψαν οι αρχαιολόγοι κάτω από τόνους μπάζων, στο Παλαιό Φάληρο.

Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες ανακαλύψεις των τελευταίων ετών, καθώς έρχονται στην επιφάνεια πληροφορίες για την καθημερινότητα επιβατών, ναυτικών και εμπόρων, που κινούνταν στο κεντρικό λιμάνι της Αθήνας έως τους Περσικούς Πολέμους.

Οι εκπλήξεις για τους αρχαιολόγους είχαν αρχίσει πολύ πριν φτάσουν στα ευρήματα της μυκηναϊκής εποχής. Περίπου 350 μ. από τη σημερινή ακτή, πολυτελή αγγεία με παραστάσεις -χαρακτηριστικά δείγματα της περιζήτητης στις αρχαίες αγορές αθηναϊκής κεραμικής- αλλά και απλά καθημερινά του βου και του 5ου αιώνα π.Χ. ήταν τα πρώτα ίχνη που κίνησαν το ενδιαφέρον τους στο οικοπέδο της Ριζαρείου Σχολής, όπου προβλέπεται ανέγερση κτιρίου.

Παράλληλα, τα κομμάτια από σπασμένες κύλικες με ψηλό πόδι της μυκηναϊκής εποχής και οι πρόχειρες κατασκευές από πέτρες, ήταν αρκετά για να πείσουν τους αρχαιολόγους πως βρίσκονταν μπροστά στο επίπεδο της ακτής που χρησιμοποιούνταν στα μυκηναϊκά χρόνια.

Την εποχή δηλαδή που εικάζεται πως έζησαν μυθικοί ήρωες όπως ο Θησέας, ο οποίος κατά τον Πausανία έφινγε από το λιμάνι του Φαλήρου για να σκοτώσει τον Μινώταυρο στην Κρήτη, ο Φάληρος, που ξεκίνησε από το συγκεκριμένο λιμάνι για να βοηθήσει τον Ιάσονα να φέρει από την Κολχίδα το Χρυσόμαλλον Δέρασ, και ο Μενεσθέας, ο οποίος με πενήντα πλοία απέπλευσε για

ενωθεί με τις δυνάμεις των Αχαιών εναντίον των Τρώων.

«Πρόκειται για ένα λιμάνι που συνδέεται με δύο μύθους -του Θησέα και της αργοναυτικής εκστρατείας- και ένα γεγονός, τον Τρωικό Πόλεμο». Το λιμάνι του Φαλήρου φαίνεται πως ήταν σε διαρκή χρήση για τουλάχιστον επτά αιώνες, όπως επιβεβαιώνει ο μεγάλος αριθμός αγγείων της «ομάδας Φαλήρου», όπως ονομάζονται τα συγκεκριμένα αγγεία, τα οποία χρονολογούνται στις αρχές 7ου αιώνα π.Χ. και βρέθηκαν ανάμεσα στο στρώμα της μυκηναϊκής και της πρόιμης κλασικής εποχής.

*****

Για να μην ατονεί η μνήμη...

Στις 31 Μαΐου 1941, πριν από 64 χρόνια, μέσα στην άγρια κατοχή, ο Μανώλης Γλέζος και ο Λάκης Σάντας κατέβασαν από την Ακρόπολη τη σημαία των ναζί.

*****

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ

Λίγο πριν από τις καλοκαιρινές διακοπές, θέλω να τελειώσω με μία νότα αισιοδοξίας και ελπίδας. Την ευκαιρία μου την έδωσαν δύο νεαρές Ελληνοπούλες που ζούν στο Παρίσι και που διακρίθηκαν πρόσφατα για τις σχολικές τους επιδόσεις. Πρόκειται για τη Νίνα Τσούτη και την Ελένη Γκοτζορίδη.

Η Νίνα Τσούτη, μαθήτρια της 4ème, collègue L. Jouhaux de Livry Gargan βραβεύτηκε με το 1^ο βραβείο για την «composition française» της Seine-Saint Denis. Την συγχαίρουμε.

Η Ελένη Γκοτζορίδη, 13 χρονών, ήταν η πύο νεαρή υποψήφια για το baccalauréat φέτος. Τέλειωσε το δημοτικό 7 χρονών και από του χρόνου θα είναι φοιτήτρια Βιοχημείας στο Πανεπιστήμιο του Laval στον Καναδά. Συγχαρητήρια και Καλές σπουδές.

*****

INFO-GRECE

<http://www.info-grece.com/>

COURS DE BOUZOUKI, TZOURAS, BAGLAMA

Par MICHALIS tel : 0615737160

Έχουμε τη μεγάλη τιμή και χαρά να σας ανακοινώσουμε μία εξαιρετική εκδήλωση:

Το Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στο Παρίσι σε συνεργασία με την Ελληνική Κοινότητα Παρισιού και Περιχώρων και με το Βιβλιοπωλείο "Δεσμός" σας προσκαλεί στην παρουσίαση του επιστημονικού έργου **Γραμματική της Νέας Ελληνικής Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή των Γεωργίου Μπαμπινιώτη, καθηγητή Γλωσσολογίας και Πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών, και Χρήστου Κλαίρη, καθηγητή Γλωσσολογίας στη Σορβόνη, Πανεπιστήμιο René Descartes** Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την **Πέμπτη 23 Ιουνίου 2005 ώρα 19:00** στο Ελληνικό Σπίτι, 9 rue Mesnil, 75116 Paris, M^ο V.Hugo.

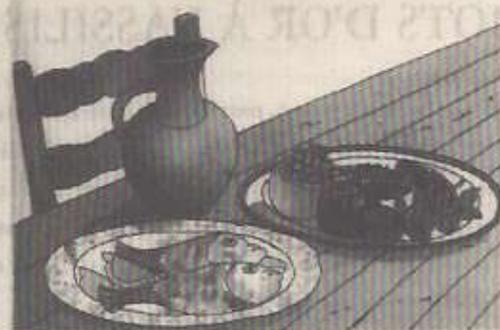
*****

Οι εκδηλώσεις μας θα ξαναρχίσουν στις 30 Σεπτεμβρίου 2005 με τη προβολή της ταινίας «Πολιτική Κουζίνα». Θα προηγηθεί σύντομη εισαγωγή στα ιστορικά γεγονότα που παρουσιάζονται στη ταινία και θα επακολουθήσει συζήτηση.

ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

*****

LES DIAMANTAIRES

GASTRONOMIE GRECQUE
depuis 1929

60, rue Lafayette
75009 PARIS
Tél : 01 47 70 78 14